

Teresa Radwańska

Kraków - Stare Miasto, Kościół św. Wojciecha, AZP 102-56

Informator Archeologiczny : badania 24, 79

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Na stan. II (ogród) usytuowano rów sondażowy RSIII o wymiarach 6 x 1 m. Stwierdzono w nim obecność 5 obiektów: 2 pradziejowych (wczesna epoka brązu?) — w postaci silnie zniszczonych przydennych partii jam oraz 3 wczesnośredniowiecznych: dużej jamy o średnicy ponad 2 m, rowu oraz zalegającej poniżej niego ziemianki (?). Obiekty te, datowane wstępnie na wiek IX i XI (?) — w przypadku rowu, przebadane zostały częściowo. Ich pełne odsonowanie i eksplorację przewiduje się w 1991 r.

Materiały z badań zdeponowane są w IHKM PAN w Warszawie.

Kleczańów, gm. Lipnik woj. tarnobrzesckie St 6 AZP 88-72 lub 89-72/—

Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków w Tarnobrzegu i Muzeum Okręgowe w Sandomierzu

Badania prowadzili mgr mgr Jolanta i Józef Ściborowie i Marek Florek (autor sprawozdania). Finansowało Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków w Tarnobrzegu. Pierwszy sezon badań. Wczesnośredniowieczne ciałopalne cmentarzysko kurhanowe.

Cmentarzysko zostało zlokalizowane wiosną 1990 r. w trakcie badań AZP. Wcześniej nie było znane badaczom Sandomierszczyzny, mimo istniejącej na jego temat wzmianki w „Dekadzie Sandomierskiej” ks. J. Wiśniewskiego (Radom 1915).

Stanowisko znajduje się na kulminacji grzbietu wysoczyznowego, w niewielkim lasku na skraju wsi Kleczańów, przy drodze Sandomierz — Opatów. Cmentarzysko liczy ponad 30 kopców o różnych wymiarach, usytuowanych w kilku grupach — rzędach. Największe kopce mają ponad 12 m średnicy i 1,5 m wysokości. Jest to największe i najlepiej zachowane cmentarzysko kurhanowe z terenów Sandomierszczyzny.

Badaniami wykopaliskowymi objęto jeden kopiec, położony na północno-zachodnim skraju stanowiska, stosunkowo izolowany od innych. Zachowana wysokość kopca wynosiła ok. 0,8-1,0 m przy średnicy ok. 10 m. Nasyp kopca zbudowany był z humusu i lessu calcowego zebranego z jego bezpośredniego sąsiedztwa, przede wszystkim od strony południowo-wschodniej kopca. W warstwie próchnicy wytworzonej na pierwotnej powierzchni kurhanu oraz bezpośrednio pod nią wystąpiły bardzo drobne fragmenty przepalonych kości, okruchy węgla drzewnego, ułamki ceramiki pochodzące być może z 2 naczyń, nóż żelazny, płaski owalny kamień (płaskowiec) ze śladami szlifowania oraz kilkanaście różnej wielkości nieobrobionych kamieni. Przeważająca większość w.w. przedmiotów koncentrowała się w dolnych partiach i u podnóża pierwotnego nasypu, od strony wschodniej kopca. Ceramikę znalezioną w kopcu należy datować na VIII lub 1 poł. IX w.

Przebadany kopiec należy interpretować jako wczesnośredniowieczny (VIII-IX w.), z ciałopalnym pochówkiem nakurhanowym.

Materiały i dokumentację złożono w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu.

Badania będą kontynuowane.

Kraków — Nowa Huta — Wyciąże St. 5 patrz neolit

Kraków — Stare Miasto patrz późne średniowiecze

Kraków — Stare Miasto Kościół św. Wojciecha AZP 102-56/—

Muzeum Archeologiczne w Krakowie.

Badania prowadziła mgr Teresa Radwańska. Finansowało Muzeum. Wczesne średniowiecze i średniowiecze.

W związku z remontem i konserwacją kościoła skontrolowano w 1990 r. mały wykop budowlany usytuowany w barokowej kaplicy przylegającej do romańskiego prezbiterium od strony południowej.

Wykop odsłonił ciosowe lico romańskiego prezbiterium wraz z jego odsadzką fundamentową, ponadto wschodni fundament kaplicy. Stopy murów ani calca nie osiągnięto ze względu na znaczne zwężenie wykopu w jego dolnej części.

Warstwy kulturowe w dolnej części wykopu zawierały ruchome materiały średniowieczne (np. ułamki dachówek, cegieł, naczyń), ponadto poziomy użytkowe. Wśród tych ostatnich zwracają uwagę wyliczając od dołu ku górze: posadzka z cegieł (wymiar cegły 24,7 x 12,3 x 9 cm) i nadelgta warstwa płytek ceramicznych z resztkami polewy (wymiar płytki 20 x 20 x 5 cm), warstwa przepalanej gliny, a wyżej wyrównawcza warstwa żółtego piasku. Warstwy te zostały przecięte przez wschodni mur stanowiący fundament barokowej kaplicy. Warstwy wiążąc trzeba z wnętrzem jakiegoś pomieszczenia gotyckiego, zapewne zakrystii. Odkopane w br. posadzki i warstwy wyraźnie nawiązują wysokościowo do kolejnych poziomów i stopni prezbiterium z czasów średniowiecza odkrytych podczas badań w 1962 r. (por. K. Radwański, Kraków przedlokacyjny, 1975, ryc. 63).